

Aan de leden van de Eerste Kamer

Datum : 20 mei 2014
Onderwerp : Afschaffing Wtcg en compensatie CER (33726)
Behandeld door : Ans de Rooij

Geachte mevrouw, heer,

Dinsdag 27 mei is de plenaire behandeling van het voorstel van de regering om de tegemoetkoming Wtcg en de compensatie eigen risico (CER) af te schaffen. De CSO, de koepel waarbinnen ouderenorganisaties Unie KBO, PCOB, NOOM en NVOG samenwerken, maakt zich grote zorgen over de koopkrachteffecten van dit voorstel voor ouderen met zorgkosten.

Veel ouderen gebruiken relatief veel zorg. Zij worden geconfronteerd met een stapeling van zorgkosten die in de toekomst niet of nauwelijks gecompenseerd zullen worden.

Uit de berekeningen die het Nibud in opdracht van de ouderenorganisaties heeft gemaakt, blijkt dat de koopkracht van ouderen als gevolg van overheidsmaatregelen fors kan dalen. De groep ouderen met hoge zorgkosten wordt het meest getroffen. Binnen deze groep gaan ouderen met een laag inkomen er het meest op achteruit. De forse koopkrachtdaling van deze ouderen wordt onder andere veroorzaakt door het afschaffen van de Wtcg en de CER.

Dit wordt nog eens bevestigd in de Handreiking gemeentelijk maatwerk voor personen met een chronische ziekte en/of beperking. Hierin staat dat de inkomensachteruitgang het grootst is onder de minima (tabel 3, pagina 18). Het CPB komt in de CEP 2014 ook tot de conclusie dat het afschaffen van de Wtcg en de CER ongunstig is voor de koopkracht van gepensioneerden (CEP 2014, pagina 73).

Het is de bedoeling dat gemeentes via de Wmo aanvullende inkomensondersteuning gaan bieden ter compensatie van het afschaffen van de Wtcg en de CER. Helaas wordt er fors op het totale budget bezuinigd en krijgen de gemeentes veel minder geld om deze taak over te nemen. Bovendien wordt het budget dat de gemeentes krijgen niet geormerkt, zodat het geld ook aan andere zaken uitgegeven kan worden.

De gemeentes zijn ook helemaal niet verplicht om een maatwerkvoorziening voor individuele inkomensondersteuning in te voeren. Veel gemeentes overwegen om de kosten van zorg te compenseren via de individuele bijzondere bijstand. In dat geval zullen veel ouderen, die nu nog in aanmerking komen voor de huidige regelingen, niet meer gecompenseerd worden. Men komt namelijk pas in aanmerking voor bijzondere bijstand wanneer het inkomen beneden de door de gemeente gestelde inkomensgrenzen valt. Ook wordt bij de vaststelling of men in aanmerking komt voor bijzondere bijstand rekening gehouden met het vermogen en met de inkomsten van een partner. Deze voorwaarden gelden niet voor de huidige regelingen. Een oudere met AOW en een klein aanvullend pensioen of een oudere met wat spaargeld zal dan geen compensatie meer krijgen voor zorgkosten. Dit leidt tot een forse koopkrachtdaling voor deze groep ouderen.

De CSO pleit er voor dat er een vorm van inkomensondersteuning blijft voor de groep ouderen die zo fors getroffen worden door het afschaffen van de compenserende maatregelen voor hun hoge zorgkosten.

Een ander knelpunt is dat het aanvragen van bijzondere bijstand voor veel ouderen een brug te ver is. Zij schamen zich hiervoor. Zij moeten hun hele privé situatie aan een ambtenaar toelichten om voor een financiële ondersteuning in aanmerking te komen. De kans is groot dat veel ouderen ondanks dat zij recht hebben op de aanvullende inkomensondersteuning deze niet gaan aanvragen. Zeker in kleine gemeentes waar iedereen elkaar kent, zal dit vaker voorkomen. Opmerkelijk gezien het feit dat de Wtcg destijds door de overheid bedacht is om ervoor zorg te dragen het "niet gebruik" tegen te gaan.

De CSO pleit voor een goede monitoring waarbij wordt nagegaan of de gemeenten daadwerkelijk een aanvullende inkomensvoorziening getroffen hebben en zo ja in hoeverre er sprake is van niet gebruik van deze voorziening door ouderen met hoge zorgkosten.

Hoogachtend,

H.M.E. Cliteur,
directeur